

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.

За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НИЈУ и ХЕРЦЕГОВИЈУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новч.

За све остале земље годишње
20 фран. у валути, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата шаље се поштанском
упутницом неопредмљено админис-
трацији „Гл. Црног.“ на Цети-
ње, или отплатити новина
на коју драго пошту, а коме је
паручише, може се преплатити
код г. *Петра Радчића*, К. Ц.
агента у Котору, а у Србији код
г. *Миле Стајића* књижевара у *Београду*.
Доплате се шаљу уред-
ништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: на сваку
ријеч или за број од пет цифра
по три новчића за први пут,
а за сваки даљи пут по 2 новч.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ

Његово Височанство Господар
отпутовао је 12. о. мј. у Никшић.
У пратњи П. В. су г. г. војвода
Шако Петровић и војвода Петар
Вукотић.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 17 септембра.

Питање о рату међу великом
Инглеском и малим Трансвалом као
да је већ ријешено. Широк апетит
Велике Британије треба да се задово-
вољи, а на ситнице као што су
отични принципи она, наравно, неће
обраћати пажње. Инглеска има своју
социјетну „правду“ и осим ње
ништа не гледа. Често се чудити
великој дрскости малог Трансвала,
што се противи насртљивости Ин-
глеске. Мало јачње ако се сравни
с вуком било би веома великим у
сравњењу Трансвала с Инглеском.
Али поред тога има зналаца јужне
Африке, који проричу, да побједа
Велике Британије далеко није ви-
лака *ни сигурна*, „*Figaro*“ доноси чла-
нак о томе из пера М. Вуден-а, који
је неколико година био у јужној
Африци. Ми ћемо се окренути на
тај чланак. По његовим ријечима,
била би велика погрешка мислити,
да ће Инглези против себе имати сам
Трансвал и Трансвалце. Готово је
несумњиво, да ће се војсци Кригер-
ове при дружити добровољци Капске
земље, добровољци (бури) и сви, који
су способни носити оружје из Жуте
републике, бури из Натаља на чак
и Родезије. Једном ријечи, против
Инглеза устануће сво холандско
становништво јужне Африке. У томе
случају бројна надмоћност са свијем
не би била на инглеској страни,
пошто је против 146 хиљада Ин-
глеза у Африци, било 230 хиљада
холандског становништва јужне Аф-
рике или бура. Инглеско становниш-
тво је већином у градовима, Холан-
ђани су по селима.

Сеоски живот није у природи
Инглеза, чак на својим пољским до-
брима, ријетко да који Инглез јужне
Африке проживи годину или двије.

Бури међу тиме из ране вла-
дости науце се добро јахати и на-
дати оружјем. По рачуну Вуден-а,
ако устане само Капланд, то је он
у стању поставити против Инглеза
50,000 одличних коњаника и стріје-
лаца, који не знају, шта значи про-
машити циља. Разумије се, да се
инглеско становништво јужне Аф-
рике не би било кадро држати тој
организованој ратној сили.

Ако се узму сви Инглези Кап-
ланда, који су за оружје и ратне
тегобе, не би их било више од 17,000.
Што се тиче области сусједних с
Капландом, у њима су способни за
борбу само бури; у Жутјој републици
против 1,000 Инглеза може се ста-
вити до близу 18,000 људи; у Транс-
валу против 3,000 ставља се 22,000.
Само у Натаљу Инглези имају ве-
ћину, па и ту против 6,000 Инглеза
бури могу ставити 1,500 – 2000
људи Вуден рачуна, да послаје 48
салаја од како се рат објави 30,000
Инглеза имаће против себе 92 хи-
љаде Холанђана јужне Африке или

бура. Разумије се, у таким прили-
кама, Инглеска ће морати у јужну
Африку послати масу војске из Ин-
глеске и Индије. Колики ће то бити
странни трошак, о томе не треба
ни зборити. Било би смјело тврдити,
да ће сви бури поћи под заставе
Кригера, али је велика вјероватност,
да ће поћи огромна већина. Станов-
ништво Жуте републике не може
предвидјети, да га чека судбина
трансвалских бура.

Била би најбољше мислити, да
би се Инглеска зауставила на Транс-
валу и да би њиме задовољила
свој неаситивни апетит.

Поред свега тога, тешко се на-
дати да ће у Инглеској побједити здра-
ви разум. Чемберлен није такав, да
одустаје од својих намјера. Под
притиском лакног стида, он ће до-
вести започету ствар до краја.

Француски војени министар, ге-
нерал Галифе, по познатој фран-
цуској изреци проузвие је диван
случај да прекути. Узвиећи на себе
добровољну улогу, да предложи
председнику републике помилова-
ње Драјфуса, тај се чудновати во-
јени министар обратио с поучком вој-
сци, с поучком увредљивом за сву
француску војску и ако није за ту
„науку“ имао савршено никаквог
основа Арготи, генерал Галифе ми-
сли, да се „велика мучалица“ фран-
цуска војска могла увриједити актом
помиловања, а пушта из вида, да је
право милости, бесспорно право главе
републике и да је то право зајамче-
но уставом од 1875. године.

Он напомиње француској војсци,
да се мора покорити пред ријеше-
њем председника републике тама
као и пред ријешешем ратнога суда,
додајући, довољно нејасно „како ни
о каквим репресалијама не може
зборити.“ Далеко вијена министар
моли војску, а у случају нужде и
заповиједа „да се заборави све у
прошлости и да се мисли на буду-
ћност.“ Галифе се затрчао. Фран-
цуска војска и њене старјешине ни
једним актом нијесу изразили воље
за протест против помиловања Драј-
фуса ништак каквим „репресали-
јама.“ Нема сумње, да ће францус-
ка војска и без сваке заповијести
заборавити прошло и гледати на
будућност увјерена пак, да ће јој пред-
начити њени врховни заповједник,
забацањ трагове сваких репреса-
лија као што је с његове стране
била немилост, у коју су пали ту
не давно генерали Негрије, Цурлин-
ден, Гонза и цео ред најбољших офи-
цира само за то, што на процесу
Драјфуса у Рену нијесу заступали
мишљење садањег кабинета.

Заборавити прошло дужност је
свијех а највише самога генерала
Галифе, као врховног заповједника
војске, која по његовом ријечима, не
припада ни једној партији него Фран-
цуској. Савет, која се даје ој стране
војенога министра, могао би се нај-
боље, вели „Н. Вр.“ примјенити
баш њему и његовим друговима у
кабинету, који су са чисто страпат-
ног гледишта потегли познати про-
цес против републике, у име тога
и сазвали сенат давши му улогу
врховног суда.

Могло се очекивати, какав ће
утисак код свакога са здравим ра-
судком учинити почетак процеса.
Чак и полузванични „Temps“ назива

оптужбу генералног прокурора Бер-
нара неозбиљном и подокажљивом.
„Republ. Française“ управо се руга
оптужби, која предпоставља, да су
„завјереници“ заузеле префектуру
и 300,000 франака у Капу (Сен)
могли поткупити цео ред радничких
задруга, кад се зна, да које драго
од тих задруга располаже са вишим
сумама. Сва умјерено републиканска
штампа одаје хвалу председнику
истражног одбора у сенату г. Во-
ранже за његову изјаву, којом твр-
ди, да сенат на основу истраге
г. Фабра и оптужног акта г. Бер-
нара не може имати пред собом
озбиљан мотив за суд над завје-
реницима против републике. Исејди-
ни одбор сената почео је своју
допуњујућу истрагу и тек по довр-
шетку њеном, моћи ће се судити о
компетенцији сената као врховног
суда.

Дотле не само војсци него и
влади ставља се у дужност, да су
далеко од сваких „репресалија“, о
којима својом необичном „поучком“
говори генерал Галифе у својој за-
повијести, обавезној за нас војнички
сталеж у Француској.

УПОТРЕБА ПАСА ЗА РАТНО-САНИ- ТЕТСКИ РАД.

И ако су још непрестано високи и
мјеродавни кругови према том питању рав-
нодушни, та је ствар данас већ пречишћена
тако, да се сви више не сматрају као једна
играчка, кад је ријеч о њиховој употреби
за ратну службу. Свакојако ово је поље
сад још необрађено, годље ће многа друш-
тва за узјамну добровољну помоћ а нароч-
ито за његу рањеника за вријеме рата
моћи устаоштво много да учине. Инглези
су сваковрне покушаје чинили у новије
вријеме у разним својим предузећима, на-
рочито у јужној Африци, са пенима, како
за војну, тако и за санитарску службу, па
тако исто и у Њемачкој војсци обратила
се у погледу санитарске ратне службе већа
пажња. Тамо већ постоји једно нарочито
друштво за његовање и изучавање тих
паса Њиме руководи *Бунгарц*, чувни жи-
вописац животиња, и он је већ постигао
знатне успјехе. То друштво има два завода,
један је за гајење а други за изучавање
паса.

У једноме мјесту на Рајни сваке се
године извјестан број добро обучених, тако
развијених по трупама и добровољних са-
нитетским друштвима, гдје се повјере на-
рочитим личностима да их даље у служби
обучавају и допјерују. Према многобројним
покушајима који су до данас чинени, како
за ратну, тако и за санитарску службу,
најбољи су и најпоузданији су они од ње-
мине шкотских овчарских паса. Занимљиво
и вриједно је да се зна, да је покушајима
утврђено, да се ови пси могу да обуче само
за један од ова два поела: за ратну службу,
за заштитну вјесту, или трагање покрала,
па чак су испали доста веома вриједни
са разношењем муниције у стрелачки ла-
нац. За санитарску службу употребљавају
се за тражење рањеника. Тако један вјени
лист јавља, да се десило при једној ингле-
ској експедицији у јужној Африци, да се
један пас, кога су обучавали за вршење
двје дужности, кад су га послали, да од-
несе један извјештај, у сваке путу наиђе
на једног рањеника, и, разумије се, своју
пажњу скрене на њега, а друго дужност,
да предају вјест однесе, то заборави. Да
пе би ове добре животиње излагали тој
незгоди, да се у дужности сукобљавају,
треба то избјегавати.

Шкотски пси имају необичну моћ и
способност љушкања а и вјештину да про-
паћу рањене и мртве, и на тај начин учине
велику услугу, мношме рањенику скрате
муке и болове, многи живот спасу, а од
неког загубљен извјештај донесу, те и
њега од пропасти избаве.

Друштво за гајење паса у Њемачкој
правило је са своја два пса прије кратког
времена опите у гарнизонима, Гисена и
Марбурга. Људи су били сакривени у чети
једне јелове шуме. И ако су пси били јако
узнемирени и уморни усљед пута на же-
љезници, при свем том извршили су свој
задатак тачно и брзо. За пола сата они су
пронашли све рањенике који су од чести
бити сакривени. Нарочито један млад пас
од 8 мес. обратио је пажњу и наклоност
присутних гледалаца. Занимљиви су били
његови излети пажње на војничке ствари,
и како је он то према датој му заповјести
довлачио. Исти је опит прављен и у Бону
са једним псом, који је придат хусарској
регimenti. Једна куја мало старија, нароч-
ито се одликовала особитом тачношћу, са
којом је сваки задатак извршила — изпа-
лажење војника, који су се завукли и са-
купили у најчешће и најгушће дбуње, а
по неки зарили и затпали у пијесак. Вој-
ници су изабрали така склонита мјеста, у
која се може да увуче какав рањеник са
тешким мукама, као што се то за вријеме
рата у истини и дешава, али кад је већ
тамо, то је немогуће, једном добром и
смотреном болничару да га при тражењу,
смотри и пронађе. Како би куја тако једног
скривеног највидног рањеника пронашла,
то се одмах највидног брзином враћа са
вођи, да овога са његовим болничарима
тамо води и, то је изазвало право чуђење.

Један млад пас, који још нема ни го-
дину дена, вријено је однео једног хусара,
који се тако вјешто завукао и сакрио, да
би иначе било немогуће пронаћи га; пас
је свој проналазак немогуће пронаћи старши-
ни подофициру, одвео га на мјесто да он ту
остане, а за тим је одио извјештај болни-
чарима, који су даље стојали. Ради аним-
љивости ми и ове случајеве износимо на-
шим читаоцима, свакојако било би од велике
користи, ако би се ко и код нас случајно
нашао да томе пажњу поклони.

„С. Ар.“

Књижевност, умјетност и просвјета.

Ишла је из штампе нова књига
„Историја Педагогије“ од *К. Јелкицкога*,
с рускога превода допуно *Ж. Драговић*.
Књига је велика 229 страна велике осмине,
а цијена јој је фор. 1 новч. 50 или три
круне.

Нећемо да се дуго распрострањавамо
о овој књизи, него остављамо специјали-
стима, да свој суд о њој изреку, а ми с
наше стране можемо само рећи толико, да
ова књига, како по лијепој садржини, тако
и по језику, којим је изложена заслужује
нашу потпуну похвалу и одобрење, не само
као урбеник, него и као књига, која је
свакоме корисна и потребита, нарочито
онијема, који су позвати, да васпит вају
наш млади нараштај.

Ми ову књигу искрено препоручујемо.

Састанак славенских новинара у
Кракову) У старославном сједу пољских
краљева на Висли састају се заступници
славенске штампе у Аустро-Угарској, да
се у садашње за устријеке Славене тешко
доба посавјетују о задатцима славенске
штампе и да се договоре о заједничкој
обрани против непријатељских напада.
Краковски листови одушевљено поздрав-
љају тај састанак, особито „Глас Народа.“
Прошле се године објавило састанак,
славенских новинара у Прагу. Жалили
овогодишњи други састанак у Кракову не
ће бити одржаван под истим околностима
као прошле године у Прагу. Новинарима
из Угарске и Хрватске забрањено је судје-
ловати на конгресу, како је познато. По
конгрес ће се ипак одржавати с непро-
мијењеним програмом. За казалишну пред-
ставу у нећемо одобрено је призори Сла-
вакијева „Мазера“ други призор из Ко-
лицкој по Раставици и Врџицијево
„У Диогеновој бачви.“ На конгрес се при-
јавило преко стотину учесника већином
Пољака и Чеха. Од Хрвата и Словенаца
пријавили су се: Д. Хрибар из Цеља, А.
Јакић из Треста, П. Бијанки из Задрв,
а из Загреба др. Мациан, В. Флендр и
П. Балски. Од Словака су се пријавили:
Свет. Хурбан-Варјански, Матуш Дула, А.
Халаша и др. Стодала.

(Домаћина.) Као год што је доба жетве пobjеда земљорадника и као год што је доба виноградеке бербе слава виноградарева, тако је исто међуличница доба журнога спремања за домаћину. Она, истинито, још од раног прољећа брижљиво нагледва своју башту кућицу, свој млеку и свој живинарник; она цијелог љета спрема радницама храну, бијели платно и спрема одјећу за сну кућну чељад, али, кад дођу међудневнице, као што су сад настале, домаћина има pune руке посла. Она сада бира плодове, спрема што дому треба и сада слави пobjеде своје!

Она ће у зиме дане, кад се ова чељад дома налазе за домаћу трпезу имати граха и сочива, дуња и јабука, сувих и живих и ораха, пекмеца и кољача, — имаће оне сласти, које су њене вриједне руке за кућу спремиле.

И право је речено, да је домаћина тежељ куће, да је она владарка дома.

И кад би сеоске домаћине могле, као што не могу, и кад би оне умјеле, као што не знају, још не умјети, да користе употребавају све плодове, који се по сеоским домовима расипају или који и продају почевши од првих трешања па до последњих шљива, благостање би се одма само тиме извјесно удвојило.

А, ето, то је све посао домаћине. Дом, којим управља добра домаћина, увијек је добар дом. У њему све блиста, у њему је све на своме мјесту. Ту је поредка са поретком тих и обилат живот, јер је дом за цијелу годину снабђен свима намирницама, које чине те је сладак и онај мучно зарађен хлеб земљорадников.

* * *

Држава чини велике напоре и подноси безбројне жртве да унаприједи своју пољску привреду, да васпита ново покољење умних земљорадника, који би стајали на височи сувременог напретка и сувремене пољопривредне науке, која је обогатила друге народе, наше такмичаре на привредноме пољу и мекдану. Ама, вистину, то је тек половина њезинога посла. Има, истина, доста мајка које и саме умјети спремити своје кћери да буду достојне домаћине. Али има их још много, и одвише много, које то саме не умјети и које то саме не могу. Ето, због чега би било мудро да држава и за младо сеоско женскиње отвори практичне пољопривредне школе и да припремају практичне шемаје, те да и омогућава знања из пољске привредне и домаће економије, преко потребна и младоме сеоском женскињу данашњег времена.

Лијепо је видјети женску младеж која у прете зна рачунају, која историју Египћана, Асирца и Персијанаца, Грка и Римљана зна онако исто добро као и историју своје домовине; то је врло лијепо, ето то је пољско знање. Али оно што је још коришће за свакодневни живот, то је да оно умјети спремити и поставити трпезу за куће знаће, да у ције изготвиле укумену орбу и паметно управљати кухњом, која је домаћа лабораторија; то је да умјети много а с малим спремити и увијек вањјек на тавану, у подруму и млеку, за сени слугај, имати оно што је у дому потребно; да зна добро урадити оно, што се и мора довести добро завршити, — све

знања, како да се уљеша и без осјетних трошкова допуњава и најекромнији оброк и да се чини да живот породиче буде пријатнији и педелији.

*

Вама, млади земљорадници, који ете имали гдје школовати и за практични живот спремити, док за ваше вришакције још нема другог учитеља осим рођене им мајке нити друге пољопривредне школе осим очинскога им дома, вама овом приликом упућујем очински савет: да оног дана, када приспије час да себи бирате сапутницу у животу, не разабирате о њезину миразу. Разабрајте о вредности и окретности руку њезиних и о умјету њезином да паметно рукује кућом својом. Таква жена донијеће вам и богатство и срећу. Жена без тих врлина донијеће вам само мизас, можда и велики мизас, али она ће га својом неумјешношћу брзо — расточити.

(Жетва у страним државама.) И ако је ове године због високе цијене пшенице више посјачано, по лани, ипак је, због рђаве времена није толико родило, као лани Државе, које ће морати са стране доносити хране, ово су: Инглеска, Француска, Њемачка, Аустрија, Италија, Нидерландска, Швајцарска, Белгија, Данска, Шведска, Норвешка, Шпанолска, Португалска и Чика Моши ће изијети на страну хране: Русија, Угарска, Румунија, Србија, Бугарска, Турека. Источна Индија, Сједињене Америчке Државе, докле Аргентина, Чили и Аустралија. Појединце стоје државе, које морају са стране набављати хране, овако:

Инглеска. Ондје је највећи промет хране на свијету. Жетва није тако добра као лани. Јечам и зоб су од пшенице много слабији. Рајж је једва нешто родила. Због слабије жетве а особито због слабе жетве пшеничне увоз са стране ће прећи обичну мјеру. Лани је увезено 74 милијуна франако брашна.

Француска. Пшеница је осредње родила, пето тако рајж и јечам, зоб је слаби. Пшеница је 9, рајж 22, јечма 14 а зоби 224 милијуна хектолитара мање родило, него лани. Надају се, да ће увоз бити мали. Француска покрива мањак из Америке, Русије и балканских држава.

Њемачка. Жетва ће бити слабија, но прошле године. Пшенице ће бити мање за 15—16, рајж 9—10, јечма 10—12, зоби 4—5, кукуруза 16—17 милијуна метарских центана.

Аустрија. Просечно је пшеница и рајж осредње родила. Прилична је и зоб и јечам.

Аустрија доноси са стране хране и онда кад јој је жетва најбоља и зато ће ове године много морати увести. Недостаје свој обично попуњује из Угарске а кад онде слабо роди, онда још и из Русије и Румуније. Ове ће године већином из Угарске набавити, јер ни Русија ни Румунија не могу много хране извозити. Аустрији ће по рачуну требати од прилике 25—26 милијуна мет центана пшенице, 21—23 мил. м. п. рајж, 16—17 мил. м. п. јечма и 19—20 мил. м. п. зоби.

Италија. Жетва је испод обичног просјека. Треба ће јој од прилике 10—11

милијуна мет центана пшенице, коју ће и ове године зацдијело из Русије набавити.

Нидерландска. Жетва је слабија од ланске. Требаће јој пшенице и брашна 5 до 6 милијуна мет центана, рајж 2—2,5 мил. м. п., јечма 900.000 или 1 милијун, зоби исто толико, а кукуруза 3—4 мил. м. п.

Швајцарска. Увијек мора са стране да увози. Ове ће године због слабе жетве морати увести 6 милијуна хектолитара. Али како Русија и Румунија немају ове године много сувшица, може се надати, да ће и Угарска моћи што своје хране овдје продати.

Белгија. Трећину своје потребе сама подири (6 мил. м. хект а двије трећине увози са стране (12 мил. м. хект.). Ове године ће још више морати са стране набавити, но до сада. Требаће пшенице 10 до 12 мил., рајж 1,5—2 мил., јечма 4—4,5 мил. а зоби 1—2 мил. хектолитара.

Данија. Мало је слабија жетва од ланске. Данија сваке године са стране увози, па ће јој ове године требати 800—900.000 м. п.

Шведска и Норвешка. Жетва још није довршена. Изгледу нијесу најрђавији. Увоз ће бити толики као и лане: 2 мил. мет центана пшенице а 3 мил. м. п. рајж.

Шпанолска. Према ланској необично обилатој жетви, овогодишња је слаба. Мањак ће покрити из Русије и Америке. Румунија због слабе жетве не долази у рачун.

Португалска. У Португалској је још рђавија жетва због велике суше. Обично јој недостаје 1,2—1,5 мил. мет центана пшенице а ове ће јој године за половину више требати. И други усјеви су слаби.

Грчка. Изгледу на жетву и крај доброг времена нијесу били свугдје добри а то се и на жетви показало. Мораће са стране набавити хране.

Опхођење са пчелама за почетнике. Многи би људи лако спосигли све текобе пчеларења да гдје бојази од пчелине жаоке. А да гдје вриједној пчелици и тог једног оружја, чиме би могла стати на на браћу своје текобе стечене гомиле?

Када не би била у стању бранити се, како би јој многи непријатељи за кратко вријеме сав славај мед претео, а она посље — од глади морала умријети.

Али, за пчелара ова пчелина жаока не смије бити страшно, само кад зна како да се са пчелама опходи. Према томе ко хоће да је у раду заједно са пчелама, мора са највећим жаром и хладнокрвношћу њима приступити.

Овако држање је још потребније када се око створа кошнице — за вријеме рада треба да неће.

Сваки рад око пчела, без разлике, изискује као неопходно потребне услове за правилан ток свој; мир, пошћност и присебност.

Не махати рукама када су пчеле у најближој околици, вати их пак узнемиравати кад су у миру. Пчелар треба да се овико опходи према пчелама, ако му је жеља да их не спречава у раду а и себе не најави невришчи.

Ја ми наступило каква неповољан случај са пчеларом, жаоку треба лагано из рачне извадити. За то му претима рачу — у виду гљешга — стегнути, мјесто гдје је жаока била хладном водом влажати.

проговорити међу собом; у ријетко реку ријеч — двије на се бојажиљиво окрећу по странама, да и гдје ко чуо, ко би могао извршити, начинити цијелу историју, или и свичли увреду за раскрсља. Србијанци сад кад зборе о њему говоре: Његово Величанство Краљ Милан, јер у данашњим приликама врло је лако стати пред „пријети суд“ за и најмањи знак не уважења према краљеву родитељу. Свуд је невојртливо, мрачна лица, подозири погледи.

Жељезница вас је донијела у Биоград. Није ете још ни пошла из вагона, јандарм вам већ граби цури листе. Ја изважих да сам најманим оставити се у Биограду неколико времена. Одмах испит. Кољанку љу бити, гдје ћу се оставити и уз то ми узеше два динара за марку, коју дава — да ради успомене, прилајети ми на мој путни лист. Ја сам у Биограду, гдје ми је добро позната свака улица. Барош се разрасла и уљештала за ових 20 година, али живот, онај стара биоградски је наумро. Нико ме се вјече мило показати на улица, гостив је и кафане на пола прање, њихови посјетници или шарћу међу собом или сједе кутке.

Изузев три четири листића, који сад кузе пред владом, можете у кафанама наћи Србији „пријатељске“ листове, „Pester Lloyd“ и „Neue Freie Presse“, а ријетко и „Temps.“ а још ређе „Новоо Време“ и то ери број, у ком нема ни ријечи о Србији иначе би, наравно, био коифициван.

Свуд замашена, забринута лица, гробни тајан, не чује се дивног, јасног звука српске ријечи, али се зато слободно чује њемачки говор често са јасним чиву етим нагласком.

Дошавши у Биоград рано у јутро, ја сам потога дана добио улазицу у бараку, гдје је судишга агенгатору Блещковићу

Свако парло кретање око кошнице пчеле убућује и опомине да ставе у употребу своју жаоку. Ко се још није навикао на отров пчела, томе ће уједно мјесто бити отечено.

Да би лице — на првом мјесту — сачувало, треба употребити капу пчеларску (која је од ријетког платна или жице, те кроз њу не може пчелина жаока да допре до тијела.)

Руке пак морају остати слободне без рукавица.

У осталом, по неки ујед по рукама не треба да има никакву важност, поште пчелар треба томе да привикне и болове да не осјећа.

С капом на глави а мијехом у руци приступа се отвору кошнице.

У овом случају треба се снабдјети са потребним материјалом за димљење, као што су: трула тополовина или врбовина и чамовина, крпе и т. д. Има пчелара, који у мјесто меха, са запаљеном цигаретом у устима или лулом дуванском — приступају раду око кошнице.

Ну, како није могуће довољну количину дима на горњи начин произвести а и по зравље дотичног није онајбоље — то је боље употребити мех.

Кошницу треба, ако је могуће, без кретања — ипаче без претреса отворити. И један или два лагана даха дима, управљена у кошницу, биће довољни за умрење народа. Сада се приступа послу у кошници, мирно и лагано као што смо напријед рекли. — На овај начин радећи, може се срамељерно за кратко вријеме, без пчелиних уједа постићи жељено предузеће. При сваком раду капу треба носити. Ако је сувнице топао дан или је омарина наступила; кад је бура или киша у изгледу — сваки рад на пчеланику треба одложити.

Покаже ли се народ близу отвора кошнице — отвор треба затворити а ради овом приликом одложити за који час допније или при рђавом времену за најближи (идући) дан.

Такође није добро, ако је знојење наступило, радити на пчеланику, будући пчеле убућују из зноја испарљиви гасови.

Што се тиче сретава, који против остају дјејству отрова пчеле, имамо и ових: добро је ако се из ране жаока одмах извади, (било то чешањем или на други начин) или са дуванским соком рана истре. Може се за испирање ране употребити и сок прна лука, ипшадор помијешан са глицерином у једнаким дијеловима. У недостатку горњих сретава и престо мазање медом довољно је.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ

Цетиње, 17 септембра.

У нашој средини пробавио је неколико дана г. А. Н. Харузин, секретар руског државног савјета. Наш гост је пратио г. протођакона Радичевића ишао на Ловћен, да походи гроб нашег великог пјесника, владице Рада Његоша, а за тијем на Ријеку Црпојевића, гдје је прсликао основицу прве штампарије у Срба, на Ободу. Потпуно задовољан својим научним истраживањем и гостопримством у нас, г. Харузин повратио се у његову отаџбину уз наше најбоље жеље, да га на путу прати срећа и напредак.

утицањима, што сам их примио у Биограду од 28. до 31. Августа.

Барак је смлаћена на брзу руку од рђави штита, на узвишници сједе судије државни тужиоци и секретари. Ту је кошуца и мундир раскрсља са траговима огорјелина и куршума и крвава кошуца ађутанта Лукшина.

Кажу, да су куршуми нађени. Покушај је био, то је несумњиво, али револвентом, па још нацуненим рђавим прахом, тај покушај по тврдињ вјештака — могао је бити опасан само на растојање од 10—15 метара. Познато је, да је Милан искочио из кочије, и као храбар војсковођа сакрио се под њом. Атенгатор се такође сагдео и испалио поново на Милана. Али главна ствар није у покушају на живот једнога човјека, покушај остаје и остаје дјело стидно, достојно презрења и осуде.

Познају вас најпорије са општим ходом суда. Тужба је прочитана још у првој сједници суда, али оптужени нити су је чули ни виђели. Они су испитивани по засебним тачкама, али копије тужбеног акта рјечеју ми уручене.

Суд се брине како би оптужени били колико је могуће, краћи, они нити се гдје дају, нити могу имати каквог снашаја са њиховим браниоцима. Преступник Кнежевић други дан 28. августа питао је судко му је бранилац и тек ту у суду показан му је адвокат — бранилац. Треба признати, да пресједник суда, г. Лазар Поповић, хоће да буде што објективнији, али за то ривачра главом при данашњем терору. Разумије се само по себи, да оптужени не комуникарају ни међу собом ни са спољним свијетом.

Пред почетком суда, 27. Августа нађен је објешеним бивши начелник Живко Анђелић, познат из 80-тих година као

ЛИСТАК.

ИЗ ПРИЕКОГ СУДА У БИОГРАДУ. *)

На путу из Бугарске кроз Србију нијесам могао, да се не оставим у Биограду, гдје у то вријеме засједаваше суд за покушај на живот бившег Краља Милана Обреновића, сада главног команданта српске војске.

Са Србијом ме вежу старе успомене. Већина јавних раденика те земље за послијетних двадесет година били су ми више мање познати. Знао сам Србију одмах после нашег словенског рата, био сам свједок њеног брзог напретка, али у лето доба доживио сам, да видим и брзе посљедице беранског уговора — продавање животних српских интереса Бонт у и у аустријској Лендербањи, видмо сам силу и господарство напредњака, вјерних слуга Аустрије и Милана.

Не гледајући на теоготан положај у земљи, народни је дух у њој био јак и снажан српски се родољуби смјело борили са деморализацијом озгор, која се прикривала чак и плаштом краљевске тагуле, да се народу очисти замажу. Српски народ помагао је прегнуће српских родољуба и у најтужније вријеме. Сад најте то На првом кораку у Србији, одмах код Петрова ви се осјећате као у таваници. Гледајући ме подозириво, сами Србијанци као да не смјију

*) Поважни пријатељ српског народа, нештолики професор биоградске великошколе П. Кулковић написао је овој чланку у историјском „Новоо Времеу.“ Да је само гдје и гдје да је Србија у овом редову, то сједно с ва крошкоси професору Кулковићу (С. „Гла Цр“) *

(Из главног одбора за скупљање добровољних прилога на подизање дома умоблудних.)

(Наставак.)

Преко г. г. јеромонаха Јосифа Лекћа, војводе Сима Бањевца, Јевта Пејовића и Петра Пејова приложили су из племена Банског:

	фор. н.
Јеромонах г. Јосиф Лекћ управ.	20 —
ман. Косијерева —	—
г. Петар Пејовић трговац —	10 —
Левто Пејовић писар —	10 —
Токо Панић (уџаш) —	3 —
Мијајло Матов жандар —	3 —
Петар Банићевић тел. —	3 —
Никола Бујатић учитељ —	5 —
Спасоје Миловић —	1 —
Јован Радојевић —	1 —
Јован Мартиновић (уџаш Чех) —	2 —
Анто Андријашевић (поштијер) —	1 —
Мијаило Банџин —	1 —
Петар Томов трговац —	1 —
Максим Шујов трговац —	1 —
Нешо Зецевић терзија —	1 —
Алекса Копривица —	1 —
Велија М. Лукачевић трг. —	3 —
официр Иво Кнежевић —	2 —
Ристо Мркић —	3 —
Божо Окичич —	2 —
Митар Кнежевић —	2 —
Лука П. Драганић —	4 —
Ристо Живков —	2 —
Мато Ристов —	3 —
Станиша Пејовић —	2 —
Лука Максимов —	2 —
Благоје Драгов —	1 50
Петар Матов —	1 —
Косто Видаков —	1 —
Косто Сивов —	1 50
Тривко Далов —	1 —
Јован Вуков —	1 —
Ђуро Спасојев —	1 —
Андрија Бајов —	1 —
Томо Петров —	1 —
Сава Станков —	1 —
Тривко Радов —	1 50
Глигор Радов —	1 —
Тривко Вуков —	1 —
Јово Ратковић (уџаш) —	1 —
Тривко Вуков —	1 —
Милован Лазарев —	2 —
Милош Илић —	1 —
Митар Окичич —	1 —
Сава Матов —	1 —
Тривко Перов —	1 —
Ристо Тодоров —	1 50
Пиљо Сивов —	1 50
Гаврило Горчинов —	1 50
Мато Максимов —	1 —
Видак Лазарев —	1 —
Божо Марков —	1 —
Лука Јанков —	1 —
Косто Лимунов —	1 —
Крето Талов —	1 50
Јевто Пејов —	1 —
Тривко Божов —	1 —
Сава Ђрстов —	1 —
Видак Бошков —	1 —
Марко Матов —	50
Петар Илић —	50
Шуле Јошов —	50
Благоје Илић —	50
Ристо Мраков —	50
Лазар Матов —	50
Мрво Мићов —	50
Јован Мраков —	50

Видак Тетков —	50
Јанко Петров —	50
Андрија Петров —	50
Милош Петров —	50
Благоје Зеленов —	50
Никола Луџин —	50
Томо Ђуров —	50
Перо Ристов —	50
Ристо Поповић —	50
Никола Ристов —	50
Сава Николин —	50
Марко Митров —	50
Благоје Милошев —	50
Петар Горчинов —	50
Сава Тетков —	50
Ћа Марија В. Кнежевића —	50
г. Јован Луџин —	1 —
Лазар Марков —	50
Мићан Васиљев —	50
Ђуро Милошев —	1 —
Васко Милошев —	50
Јашко Вукадинов —	50
Јаков Луџин —	1 —
Радован Марков —	50
Герасим Вујовић играман манастира Косијерева —	5 —
Ком. Видак Копривица —	6 —
Митар Бојов —	3 —
Рамо Николин —	3 —
Јован Копривица (Мостарац) —	3 —
Поп Спасоје Копривица —	4 —
Алекса Ђоков Копривица —	2 —
Алекса Н. Копривица —	3 —
Барј. Стеван Копривица —	2 —
Мићко Перов —	1 —
Ипиро Станишин —	1 —
Тоша Радов —	3 —
Симо Киков —	3 —
Новица Ђоков —	1 —
Лимуш Јошов —	50
Иван Митров —	1 —
Јован С. Копривица —	1 —
Марко Ј. Копривица —	1 —
официр Косто Копривица —	2 —
Јован В. Копривица —	1 —
Јанко Н. Копривица —	1 —
Шоле И. Копривица —	1 —
Васиљ М. Копривица —	1 —
Стеван Ј. Копривица —	50
Науш М. Копривица —	2 —
Никола М. Копривица —	1 —
Сава Лазарев Копривица —	4 —
Јован Р. Копривица —	50
Рамо С. Копривица —	1 —
Новица Н. Копривица —	2 —
Благоје Ђ. Копривица —	1 —
Тодор А. Копривица —	5 —
официр Мило Копривица —	5 —
Ћа Јења Милова Копривица —	2 —
Ћа Стоја Лазарева Копривица —	1 —
г. Лазар Б. Копривица —	1 —
Јевто М. Копривица —	1 —
Борниша М. Копривица —	1 —
Јован Р. Копривица —	50
Андрија Г. Копривица —	1 —
Новица М. Копривица —	1 —
Обрен А. Копривица —	1 —
Илија В. Бијеловић —	1 —
Перко Т. Бијеловић —	1 —
Стеван В. Бијеловић —	1 —
Никола З. Бијеловић —	1 —
Јаков М. Бијеловић —	1 —
Акица В. Бијеловић —	1 —
Косто П. Бијеловић —	2 —
Крето П. Копривица —	50
Симо А. Копривица —	50
Ђорђије В. Копривица —	1 —
Џаман В. Копривица —	1 —

Новица С. Копривица —	1 —
Шоро Ј. Копривица —	1 —
Милован Т. Копривица —	1 —
Јован Н. Копривица —	1 —
Раде Ш. Бијеловић —	50
Лазар А. Копривица —	1 —
Ђуро Р. Копривица —	1 —
Васо П. Копривица —	1 —
Лазар К. Матовић —	50

Свега фиорина а. в. 245 —

Од првих приложника 11989 46

Укупна сума до данас 12234 46

Сувнице 50 ока жита 1 ован и 7 надница.

(Наставиће се.)

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Грчка Краљица на Криту.) Телегр. ф. „Рајтера“ јавља из Канеје за појединости о доласку Грчке Краљице на Крит.

Краљица Олга дошла је на руском војничком броду између 6. и 7. Септембра. Хришћанско становништво Крита дочекало је Краљицу с одушевљењем. Краљица је сада први пут на острву. Краљица је са својом ћерком принцесом Маријом обила околицу Канеје, у вечер вратила се у варош, која је била осветљена. Становништво и вароши и околине са необичним одушевљењем дочекало је високу гошћу и са одушевљењем је испратило.

(Експедиција војводе Абруцкога на сјеверни пол. Како последње вјесте гласе, војвода Абруцки намјера је са својим екипажем зимовати под 80° 30 сјев. ширине, а може бити, поћи ће му за руком, да зимује још сјеверније. На екипажу је све здраво и до сада није се констатирало ни једног случаја болести.

(Мавро Јокај-младожења.) Славни мађарски pjesник и романсијер Мавро Јокај, ових дана се оженио са младом, лијепог глумицом, госпођицом Нађовом. Младожења се родио 1825. те је сада у 75-тој години. Госпођица Нађова броји свега двадесет прољећа — на здравље! Младенци су просје вјенчана у Будимпешти пошлом да пропутују Италију.

(Упро најстарији човек на снегу.) Пред неколико дана умро је на једном имању крај Белгорода у курској губернији у Русији неки 140 годишњи старац, родом из Харкова. Цијели свој дуготрајни живот провео је у јужној Русији. Женио се у свем три пут, а можда би то било и три пут, а можда би то било и три пута три пут, да руски црквени закон дозвољава женици се више него три пут. Два пут је славно сребрни шир. Према је задњих 8 година био салијеп, те је то врјеме готово искључиво у соби провео, ипак је желно, да доживи 20. столеће Памћење му је све до смрти било извретно. Као разлог дуготрајног свога живота спомињао је домаћински живот и боравак у свјежем зраку, јер је готово увијек поживао под ведрим небом.

(Убиство у Пољни.) Пред поротним судом у Кутенбергу почео је 31 авг. (12 септ.) о. г. интересантан претрес због убиства, које се зумус десило у чешкој варошици Пољни. Једног јутра је осванула у оближњој шуми мртва и с преејеченим вратом дјевојка Агнеса Хрузова. Било је

основана разлога, да је то убиство извршено из вјерских разлога те се у Пољни и околини дигло вика на Чивуте, да су они убили Ану Хрузову, да су дакле извршили вјерско убиство, да могу добити њену крв. И у штампи се о том много писало. За то дјело ухапшен је и оптужен Чивут Леополд Хилзнер 23-годишњи субаша из Пољне. Оптуженом брани адвокат др. Зденко Уредничек, а приватну странку, матер убијене дјевојке, заступа др. Бака државни тужилац је др. Шнајдер-Свобода. Пошто је преслушао више свједока, прочитан је заленик љекарски о обдукцији љешине убијене дјевојке. Предеједник је преслушао љекаре дра Прокеша и дра Михаљека др. Прокеш вели, да су дјевојку убице — јер морало их је бити више, најприје обепћелучиле, па су је онда помоћу камења и тољага ранили, па је таковом стању онда одвукли у шумски густињ, где су јој острим ножем пресејекли врат. Народ у Пољни и околини нестрпеливо очекује прееуду о овој ствари. Бранилац др. Уредничек често мора да слања од светине, која је пуњега огорчена због тога, што се примило одбране оптуженог Хилзнера.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

БЕЧ, 12 септембра. — Сви листови доносе вјест да се ријешоње министарске кризе није могло до сада постићи. Намишљај, да принц Алфред Лихтенштајнски образује кабинет, не сматра се као напунтоп, шта више и од стране листова који су јуче противно тврдили.

ПАРИЗ, 12 септем. — Последње подне је био погреб Шерер-Кестнеру уз учешће многобројног свијета. Опознали су се ту: Брисон, Фалијер, Бораже, Инкар. Моћу вијенцима падао је у очи вијенац Алфреда Драјфуса са натписом „за бескрајну захвалност.“ Држато је више посмртних говора. Брисон је хвалио Кестнера као поправљача судске заблуде, и спасиоца доброга гласа Француске. Брисона и Викара свјетина је дуго поздрављала. Викало се: „Живица република“.

БИОГРАД, 14 септембра. — Ово је прееуда: Атомгатор Кнежевић осуђен на смрт стријелањем. На смрт је осуђен и Ранко Тајенти in continuationem. Николић, Ковачевић, Антоновић, Урошевић, Крезовић, Ђурић, Милонковић, Алавантић, Живковић, Новаковић, Панићевић и Протић на двадесет година тешко таманце у окovima за велезадају. Панић, Аиђелија Јовановић, Милорадовић, Тодоровић, Јован и Младен Стефановић, Рајковић — на пет година тавнице за увреду величан-

напредњак и аустрофил. Он се оптуживао у главној за спопај са партијом Карађорђевића и за то, што је издао пасош. Кнежевићу, да иде у Румунију. Да примјетим узгред, да су напредњаци, који су се „про-узавили“ у историји Србије 1880—1882. испуњујући захтјеве Милана и Аустрије, ипак се од вазда рачунали приврженицима династије Карађорђевића, као што су били сада већ покојни Гарашанин, Пирођанац и др.

Наравно, било је званично објављено да се Аиђелић сам објесно. Било је наштампано факсимиле писма тога несећеног човјека његовој жени и родбини. Но у Биограду се не вјерује, да је Аиђелић учинио самоубијство, и писмо жени даје јак ослонац тој сумњи. Писмо гласи:

„Нујка, све што је могао за тебе учинити твој несећени Живко, то је, да невин погинем.“ У званичним круговима то објашњују тако, да последице осуде Аиђелић би пагубно имање и право на пензију; овако пак погинувши до суда, он је својој породици сачувао пензију и имање. Само објашњење званичних органа како се Аиђелић објесно, уапна сумњу, да је у даном случају била добровољна смрт. Треба се сјетити, да се у Србији чешће догађале подобне свирепости у разним режимима Миланове владе: То жандарму се омакла пушка, то се баш кад треба објеси сам осуђеник (такве су тајанствене смрти Адама Богосављевића, Јелене Марковић и др.)

Било како му драго, ствар је у томе да је смрћу Аиђелића много из овога ужа ног дјела сакривено и од суда — од свједоштва истине. Државни тужилац изабацио је из оптужбе све, што би имало о Аиђелићу доћи на претрес.

Но и ове крње јавности за неке, особито званичне српске кругове довољно

је, да се владама хвали и преуноси зато, што је суд бајати јаван, отворен доступан свијету. Запета лијепа јавност, мањка само да једног лијепог дана сви окривљеници пођу трагом Аиђелића или да ипчезну Бог зна куда... Једна карактерна особина тога суђења, особина, која је већ и у Турској застарала и једва да се њоме службо Стамбулов јесте у томе, да је за сваког непристрасног, непредубљеног и хладнокрвног посматрача савршено јасно, да је главна основница оптужбе за велезадају првака радикалних ограђена на лажном темељу, а да ли су свједоче лажни, поткупљени свједоци. Сам атегатор Кнежевић још први дан оповргао је свој неказ односно учешћа пуковника Николића, чиновника Ковачевића, трговца Димића у завјери против живота раскрала Милана, као што је назвао измишљотичном читав свој неказ о агитацији књ. Карађорђевића и т. божње преговори с руским послаником у Букурешту. Он је објавио, е је хтно убити Милана из освете за његову мржњу према Бошњацима. Кнежевић чини узглас више леихоната него преступника. Непшмен, неразвијен, он не умије предати како треба ма и у кратко што се с њиме збива, али поред свега тога, оптужба је на основу његових неказ изатакла план завјере. Не смета, што су свједоче Кнежевића често противречиве. Но опет на суду од 28 авг. Кнежевић се врће к својим првим исказима Шта га је побудило на то? Укочен поглед, необична бледноћа лица давали су право подозријевати, да је минуле ноћи подвргнут био мучењу. Други велу, да су му обећали живот, ако поможе погибији других.

Међу другим свједоцима противу вођа народне стране, бившег министра прееједника ерског посланика у Петрограду

Панића, био је један обичан злочинац, ако се не варам, лупеж, који је издрживао казну у Пожаревцу кад и Панић за увреду Милану у штампи. Тај је свједок груб и неовесан, он свједочи, како је бајати с њиме Панић водио дугачке разговоре о преврату у земљи, о промјени владе, о том, како ће се нешто важно догодити, најпослеј прича, како се Панић рђаво изразио за Милана назвавши га „старим поом.“ Ма да је јасно као дан да је свједок проста лажовчина, ма да је јасно, да некусни вођ партије, бивши министар и дипломат неће водити такве разговоре са простим лупежом — суд ипак закљиче тога лажног свједока. Други свједок, који говори, како је Панић водио велезадајничке разговоре 22 и 23 јуна — није ни познао Панића на суду, него у мјесто њега показао је његова адвоката. Један свједок престо признаје, да је свој први неказ дао под притиском полиције, а сад га одриче: „Бојим се божијега суда за лаж,“ рекао је свједок

Сви су свједоци прости људи, али им је врјеме ужасно скупо, јер сви шгу нападну у количини по неколико стотина динара.

Ово је чисти „гешефт“ јер је швапско-чивутска цивилизација пуштила дубоког коријена у Србији. Не интересују се залуду Чивути овим афером; чак за секретарским столом видно сам једнога Србијанаца са чисто-чивутским лицем. Главни свједок, или управо, потказивач јесте некакав Димитрије Крезовић, он је такође оптужен, православно, турски подјаник из Пљевља. Он дрско изјављује како је био перјаник Ђазаа Николте, како је био посредник између Ђазаа Петра Карађорђевића, Ранка Тајенти, који је побјегао из Србије у Црну Гору — с једне стране

и вођама народне партије, као с протом Ђурићем, Станојевићем, Таушановићем, Протићем с друге. Сва његова фигура је разбојничка, са дивљим изразом у лицу и очима, тако ти се чини, да је њему убити човјека као испуштити лулу дуванца.

Он тврди (и то суд слуша! У. „Гл. Цр.“ да га је Ђазаа Никола ешабдио отвореном картом са својим потписом и потписом Ранка Тајенти ради саобраћаја са преставницима народне партије у Србији. Он прича, како је дошао у Ужиче проту Ђурићу и предао му писма са Цетиња, гостео се у протовој кући; прича за тим, како се састајао у уредничкој „Одјеса“ са радикалним привајцима и предао им цетињске поруке. Примивши отпорике да носи на Цетиње, он је кренуо преко Србије у Црну Гору, био је ухапшен и издаје завјеренике властима.

Оптужба прича, по неказу тога Крезовића, кад и где је требало са црногорске стране упаднути у Србију. Бајати су најприје требали напасти Арнаути у околини Врање, а затим Црногорци с Карађорђевићем. Но при суочињу са оптуженицима чак и за дописнике бечких листова било је јасно, да ту суаску није измислио Крезовић него покрене слуге бившега краља. Није умно поновити ни једног исказа против оптужених, викао је и кривно се, увијравао о својој вјерности султани, пребацивао оптуженима за њихову невјеру „краљу Милану. Сви су оптужени јавно му у очи доказивали да га никад ни виђели нијесу, на сваком кораку ватали су га у лажи. Он није знао унутарњег расподјела оних кућа, гдје је водио разговоре са „завјереницима.“ Гдје знао спољњег изгледа тих људи. Сва тежња његове је оптужбе томе, како су му „завјереници“ говорили да „онога старог Шваба треба свршити“

ства. Таушановић девет година тав-
нице. Остала шестина ослобођени.
Кнежевић ће бити пушкетан у 4
сата по подне. Краљ помиловао Па-
шића.

БИОГРАД, 14 септембра. —
Кнежевић је стријељан у четири са-
хата по подне, пошто се причестио,
у присуству многог љубопитљивог
свијета.

БЕЧ, 14 септембра. — Припио
је Књаз Бугарски.

БЕЧ, 14 септембра. — Ћесар
је даровао књазу Бугарском орден
св. Стевана, а књаз Ћесару Алек-
санров орден у брилијантима. Књаз
је примио грофа Голуховског у ау-
дијенцију. Књаз је вечерас отпуто-
вао испраћен почасном свитом и
турским послаником.

БУДИМПЕШТА, 14 септем. —
Било је социјалистичких немира по
улицама, има 150 уапшених.

БЕЧ, 15 септембра. — Цар је
примио данас гувернера Штирије
грофа Клари и шефове њемачке опо-
зиције. Званични листови говоре о
састану кабинета, да ће га по својој
прилици саставити Клари.

ЛОНДОН, 15 септем. — Енер-
гичне се спреме чине у Инглеској и
Трансвалу због скорог рата. Ујо-
рана се да је савјет кабинета лон-
донског одлучио послати корпус вој-
ске у јужну Африку. Парламенат
ће се ускоро сазвати ради расправе
о стању. У Преторији у војничким
круговима влада велика радљивост.
Објава рата се сматра блиска.

БИОГРАД, 15. Септ. — Суд
је осудио Веснића, Миловановића и
Павловића на три године затвора;
браћу Марковиће на седам и шест
година и Ружића на двије године.

Објава.

По постојећим уговори-
ма између Црне Горе, Ингле-
ске, Италије, Француске, Ср-

а млади краљ ће сам поћи.“ Више ништа
на суду није могао показати него је и
даље дрeko тврдио, како је у уредништву
„Одјека“ разговарао о завјери с правима
радикала: Таушановићем, пуковником Ни-
колићем, Стојаном Протићем и Ацом Ста-
нојевићем. Он није могао поновити ништа
од плана упада Карађорђевића у Србију,
од онога истога што је тако красноречиво
обилежано на ислеђењу до суда и о коме
говори оптужба. Он није показао ни јед-
нога листића хартије, што су му „завје-
реници“ дали за Књаза Николу, Карађор-
ђевића и Тајсића, он није погао показати
ни отворену карту са Књажевим потписом,
из које би се виђело, ко је он. Све је то
он, видите ли, уништио прије него је био
ухваћен. Енергични пуковник Николчић
непобитно, ту на суду доказује, да он ни-
кад није био у редакцији „Одјека“, ује-
рава, да Крезовић ниједног од оптужених
незна него их описује онако, како су га
научили. Оптужба се није побринула, да
сазна, ко је управо та тамна личност, гдје
је живио он прије. Тежак утисак на ену
аудиторију суда учинило је, кад се непо-
ставило јасно као дан, да некакав лупец,
скигач и варалица класеће најбоље синове
ерског народа по туђем наговору Суд је
свакојакo уважио „доказа“ Крезовића, а
он је и даље скакао, викао, доказивао
своју вјерност султану и т. д. Од како је
Крезовић дао свој пеказ отада се најјас-
није види, какви се покори чине у Србији.
Чак аустријски посланик, који је признао
једном новинару, да и ако не буде доказа
против Николића, Таушановића, Ђурића
и др. они свакојакo треба да погину, јер
сматају, тај исти посланик замукао је од
чуда, кад му је један од његових секретара
доставио, шта се чини у судишту. И
закрета, јадно министарство Владана Ђор-

бије и Грчке сви они трговци,
који увозе трговину из по-
менутих земаља, морају да
при увозу робе у Књажевину
уз рачун о вриједности исте,
поднесу један од сљедећих
докумената. Или:

Декларацију вриједности
учињену пред одређеним чи-
новником у мјесто, одакле
је роба. Или:

Декларацију вриједности
издату од стране трговачке
камаре из мјеста, одакле је
роба. Или:

Декларацију вриједности
учињену пред књ. црногор-
ским консулом из најближег
мјеста, одакле долази трго-
вина.

Роба која не буде снаб-
дјевена једним од спомену-
тих докумената, сматраће се,
као да долази из државе,
са којом Црна Гора нема
уговора, и према томе књ.
финансијалне Власти напла-
ћиваће ђумрук.

Ово се јавља свакоме
знања и управљања ради.

КАНЦ. МИН. ИН. ДЈЕЛА.

(5—6)

ОБЈАВА.

Илија Шћепанов Павићевић из
Рсојевића у Бјелонавлинима пошао
је био назад седам година у Србију,
одакле је пренао у Румунију и до
назад године дана јављао се своме
брату Саву. Прочла је гошца а да
се више ништа о њему не зна, услед
чог се умољаје сваки онај, који би
што о поменутом Илији знавао, да
би доставио

МИНИСТ. ИН. ДЈЕЛА.

(1—3)

Ђевића и скитача Генчића — к стиду Ср-
бије, њеног данашњег министра — није
друго, до роцки извршитељ туђих прописа.
По руској пословици, ако се будала Богу
помоли, он ће чело сломити — ето у таком
су положају данас арапџери те ужасне
„завјере“. Довољно је и ових чинишца,
да се види шта се чини у Србији, чија је
слобода купљена крвљу најбољих синова
ерских. Тамо је запета демон почео пје-
вати своју пјесму, тамо се чине чуда,
стидна за Јевропу.

Код јасних факата, код несумњивих
доказа, да су свиједоци лажни, поткупљени
и подговорени, суд свакојакo неће осло-
бодити оптужене (као што је и било Ј.
„Г. Цр.“). Српска пословица вели: „крв
није вода.“ а прије, а после она ће затра-
жити своју освету. Но за што, за кога
она страда и муке мучи ерски народ?
Зар за Милана, за његове министере и кре-
атуре, за слабе и неумјешне црквене погла-
варе?! Мене, као Руса, вријеђало је то,
што се оптуженицима уписује у кривицу
свако познанство, сваки додир са Русијом
и Русима по о томе у другом писму: Сад
ово: данас сјутра пућиће преграда строга,
сурога, на питањ: оће ли Русија кутати,
оће ли се чути моћни глас њене политике
за несрећну Србију, за коју је и Русија
пролила много своје крви?! Та зар неће
Русија пуштити добровољног аустријског
слугу Милана Обреновића и његове мини-
стре, накупљене из друштвеног талога,
неће их пуштити, да униште ерску др-
жаву, крваву муку и тековину ерског
народа!.. Нуждан је и што прије силан,
праведан и некрвн глас, да се спасе Србија
од народа, да не дођу друге „благодјетел-
нице“ и неметну своје прете у ерске
послове. Вријеме је новач.

ОБЈАВА.

Возна пошта полази сваки дан од
Цетинња за Котор у подне — осим:
сриједи: кога дана полази у 8 сати у
јутро и стиже у Котор у 2 сата по
подне, има везе са брзовозним паро-
бродом Унгар.-Хрв. Друштва који по-
лази исти дан у 3 сата по подне из
Котора за Ријеку (Фјуме) и осим
петком ког дана полази у 7 сати
прије подне и стиже у Котор у 1
сат по подне, има везе са брзовозним
паробродом Лојидовог Друштва, који
полази исти дан у 2½ сата по подне
из Котора за Трст.

Из Котора за Цетинње возна
пошта полази сваког дана у 5 сати
у јутро и стиже на Цетинње у 11
сати прије подне.

Из Цетинња за Подгорицу пола-
зи сваки дан у 12 сати на подне и
стиже у Подгорицу у 6 сати по
подне.

Из Подгорице за Цетинње полази
сваки дан у 5 сати у јутро и стиже
на Цетинње у 11 сати прије подне.

Из Подгорице за Никшиће полази
сваки дан у 5 сати у јутро и стиже
у Никшиће у 11 сати прије подне.

Из Никшића за Подгорицу пола-
зи сваки дан у 12 сати на подне,
стиже у Подгорицу 6 сати по подне.

С Приштина за Бар полази сваки
други дан (почевши на 1 јануар
ов. год.) у 6 сати прије подне, до-
лази у Бар у 6¼, полази из Бара
за Вир у исте дане у 7 сати прије
подне, долази на Вир у 12 сати на
подне.

С Вира за Бар полази сваки
други дан (почевши на 2 јануара
ов. год.) у 6 сати прије подна, до-
лази у Бар у 11 сати, а полази за
Пристан у исте дане у 11¼ сата
прије подне, долази на Пристан у
12 сати на подне, осим неђељом и
угорником (у које дане има везе са
паробродом Дашицом), полази с Вира
у 9 сати пред подне и стиже на
Пристан у 3 сата после подне.

Цетинње, 13 јануара 1899.

У п р а в а

Књ. Цр. Пошта и Телеграфа.

Напомена

Пароброд Лојдовог друштва полази
из Котора за Бар сваког понеђелика у 5
сати из јутра, долази у Бар у 10, полази
за Улицу у 11½ пред подне и продужују
за Крф, дотичући: Медоу, Драч и Валоне,
а у повратку из Крфа долази у Улицу
сваке суботе у 4 сата из јутра, полази за
Бар у 6, а из Бара за Котор у 10 пред
подне.

ОБЈАВА.

Агенција Унгаро-Хрватског Ак-
ционерског Паробродског Друштва
у Котору, својим писмом од 4. Фе-
бруара по нов. кал., доставила је
подписатој канцеларији, ријешење
Управе поменутог друштва од 10-ог
Јануара ове 1899 год. број 118.
односно олакшице у путовању Дру-
штвеним парабродима за Црногорске
путнике и то:

а) ђаци добијају једну класу за
другу;

б) официри добијају једну класу
за другу, али треба да имају леги-
тимацију од Министарства или којег
другог надлештва;

в) сиромаси добијају III-ју класу
за половину цијене, али морају, од

стране власти имати увјероње о сиромашном стању.

Ово се доставља путницима
ради знања, како би се, при пу-
товању, на вријеме снабјели са
пужним документима од дотичних
власти.

Број 351

Цетинње, 4 Фебруара 1899.

Канцеларија
Управе Пошта и Телеграфа.

ОБЈАВА.

Са којом својевољно износим мо-
ју кућу на продају.

Иста се налази на Цетинњу
на главној пјаци. Кућа је двокатна.
На горњем кату има двије камаре и
кужину, а на доњем бугигу и пећ.

Ко би имао вољу исту купити
може се — ради погодбе — прија-
вити доље потписаном — власнику
или мојему синовцу Милу Дожићу,
који стоји на Цетинњу.

М. Дожић, архимандрит.

Број 67
60 (4—6)

Објава.

У овдашњој Финансијалној Упра-
ви заостала је сљедећа роба за коју
се нико не пријављује:

Свите једна бала
Постава једна бала
Сауна двије кашете.

То се оввијем обраћамо власни-
цима горње робе да се са чистим
рачунима пријаве овој Управи, до
20. Октобра 1899. и да плате при-
падајућу таксу и друге трошкове.
У рачунима мора бити јасно озна-
чена врста и количина робе, знакови,
бројеви, коме је упућено и кудијен.
Ако све ово не поднесе овој Управи,
до реченог дана, то ће се на тај
дан роба продати да се намири
Државна такса и остали трошкови;
а после реченог дана губи свако
право на потраживање.

Број 402.

Подгорица, 14. Септембра 1899.

УПРАВА ФИНАНС. ПОДГОРИЧКЕ.

Број 69
112 (1—3)

ОБЈАВА.

Из слободне руке продајем моју
кућу, налазећа се, између кућа: Луке
Ивановића и Јане Перове, у „Ка-
тувској улици,“ број 146. — Ко је
вољан исту купити нека ми се при-
јави до 20 октобра ове године.

Цетинње, 17 септембра 1899.

Томо Мирковић.

Број 70
40 (1—2)